

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้าน
สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and
development) ได้ทำการวิจัยในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์
จำนวน 47 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาล-
ส่งเสริมสุขภาพตำบล
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุข
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุข
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยสรุปได้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สํารวจสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ด้านสาธารณสุขของ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามแบบสอบถามชุดที่ 1 ขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิง-
สำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ-
ตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 47 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายเปิด
สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ด้านสาธารณสุขของ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้าน-
สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยสร้างเว็บไซต์

(www.brkm.net) เชื่อมโยงความรู้ด้านสาธารณสุขระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการความรู้จากนักวิชาการหลายท่าน แล้วจึงออกแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ และคัดเลือกองค์ความรู้ด้านสาธารณสุขจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้มาจากการสำรวจในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 9 เรื่อง นำมาร่างเป็นรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ขึ้น เสร็จแล้วจึงประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และได้มีการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ดังกล่าวตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำไปประเมิน โดยการทดลองต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการทดลองแบบ one group pretest-posttest design กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองได้แก่บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 172 คน

ก่อนการเริ่มทดลองมีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์และวัตถุประสงค์ก่อนการทดลอง โดยใช้แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ตามแบบสอบถามชุดที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวใช้ระยะเวลา 3 เดือน ระหว่างการทดลองได้มีการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ตามแบบสอบถามชุดที่ 3 เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงรูปแบบดังกล่าวขณะดำเนินการทดลอง เมื่อทดลองครบ 3 เดือนแล้วได้มีการวัดผลภายหลังการทดลองตามแบบสอบถามชุดที่ 4 โดยใช้แบบประเมินตนเองชุดเดียวกับการวัดผลก่อนการทดลอง และสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ใช้รูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขตามแบบสอบถามชุดที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการสรุปความ และการแจกแจงความถี่ ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามปลายปิดที่เป็น rating scale จะหาค่าสถิติดังนี้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบแบบ paired sample *t* test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล” สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1.1 ด้านการสร้างและแสวงหาคำความรู้ จำแนกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1.1.1 สภาพของการสร้างองค์ความรู้พบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้อยละ 63.83 ที่มีบุคลากรสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาเอง มีจำนวนทั้งสิ้น 53 เรื่อง และได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วจำนวน 10 เรื่อง ยังไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่อีกจำนวน 43 เรื่อง

1.1.2 สภาพการแสวงหาคำความรู้พบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้อยละ 74.47 ที่มีบุคลากรแสวงหาคำความรู้มาจากเอกสาร ตำรา และจากการอบรม มีจำนวน 54 เรื่อง และได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วจำนวน 7 เรื่อง ยังไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่อีกจำนวน 47 เรื่อง

1.1.3 วิธีการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนับสนุนหรือส่งเสริมให้บุคลากรได้แสวงหาคำความรู้ พบว่า ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการประชุมและอบรมพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานรองลงมาคือ การศึกษาต่อ และศึกษาคูงานหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1.1.4 ลักษณะปัญหาการจัดการความรู้พบว่าปัญหาส่วนใหญ่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่บุคลากรไม่สามารถสร้างองค์ความรู้และแสวงหาคำความรู้ คือ ไม่มีเวลาเพราะภาระงานดูแลคนไข้มาก

1.2 ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ จำแนกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1.2.1 สภาพการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรภายในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการประชุมภายในหน่วยงาน การเล่าประสบการณ์การทำงาน ปัญหาอุปสรรคในปีที่ผ่านมา และหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันรองลงมา คือ การประชุมประจำเดือนอย่างต่อเนื่อง การประชุมนำเสนอผลงานภายใน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการจัดเวทีสัมมนาภายในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1.2.2 สภาพการแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลภายนอกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการศึกษาดูงานหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอก รองลงมา คือ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ ระดับจังหวัด และระดับเขต และการประชุมประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบและการร่วมประชุมกับส่วนราชการในพื้นที่ตำบลและอำเภอ

1.3 ด้านการจัดเก็บความรู้ จำแนกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1.3.1 สภาพการจัดเก็บความรู้ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจัดเก็บเป็นเอกสารใส่แฟ้มเก็บไว้ในตู้ รองลงมา คือ จัดเก็บเป็นเอกสารวางบนชั้นเป็นมุมวิชาการและเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์

1.3.2 ปัญหาในการจัดเก็บความรู้ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่าส่วนใหญ่ผู้เอกสารมีจำนวนจำกัดหรือจำนวนไม่เพียงพอ รองลงมา คือ ไม่มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บเอกสารและการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระเบียบ หรือหมวดหมู่ยากต่อการศึกษาค้นคว้า

1.4 ด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติ จำแนกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1.4.1 สภาพการนำความรู้ไปปฏิบัติของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่าส่วนใหญ่ คือ แนวทางเวชปฏิบัติการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง มะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก โรคไข้เลือดออก รองลงมาคือ การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ และเทคนิคการบริการผู้ป่วย

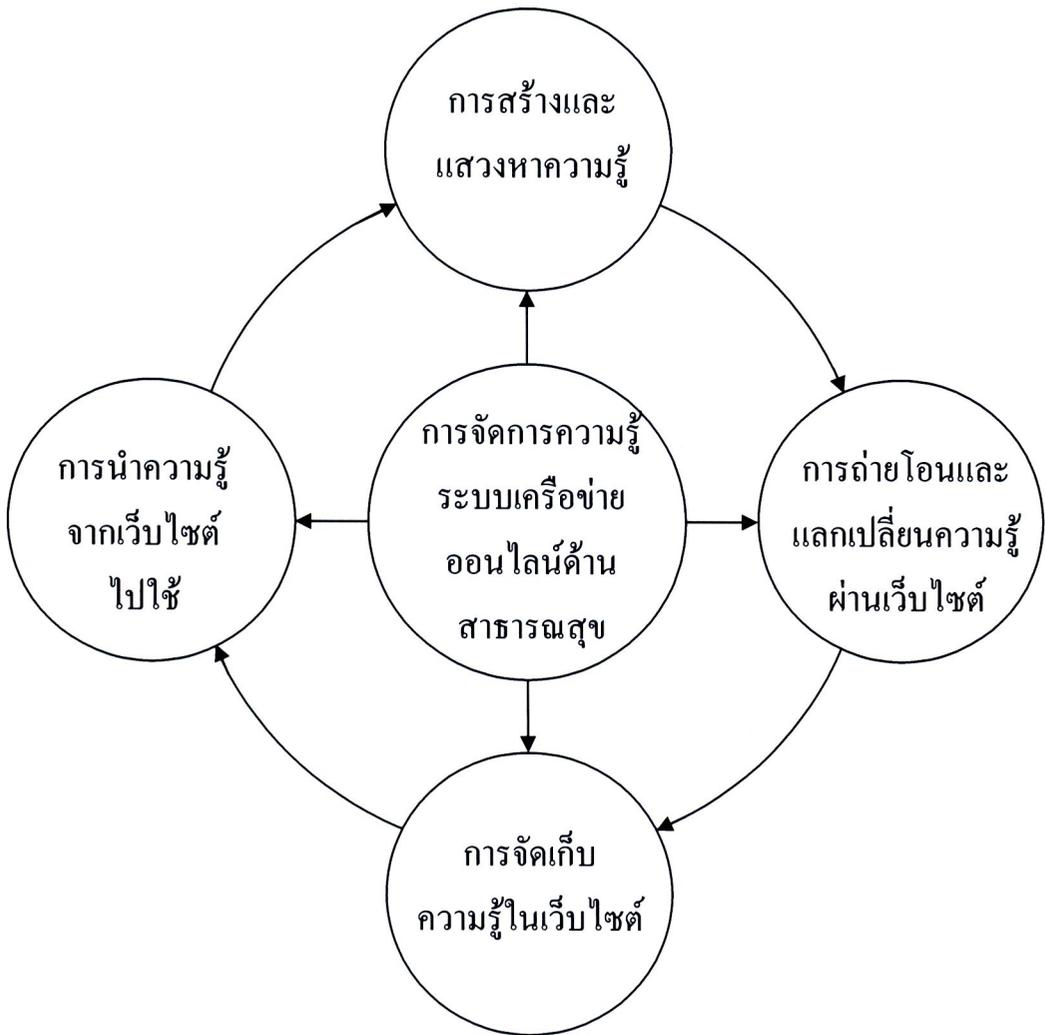
1.4.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความรู้หรือประสบการณ์ พบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้จัดสวนสุขภาพให้ดูสวยงามปลูกต้นไม้เป็นการลดภาวะโลกร้อน มีมุมพักผ่อนสบาย ๆ รองลงมา คือ การปรับภูมิทัศน์ห้องทำงานให้เหมาะสมกับงานให้บริการ และจัดห้องประชุมเป็นแบบมุมสบาย ๆ ฟ่อนคลายบรรยากาศ ประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานทุกสัปดาห์

1.4.3 สภาพการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรพบว่า ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล รองลงมาคือ ใช้คอมพิวเตอร์จัดเก็บข้อมูล และการให้คำปรึกษาทางออนไลน์

1.4.4 ปัญหาการนำความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรพบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเคยชินกับการบริหารจัดการแบบเดิมที่ยังเป็นสถานีนอมนัย

1.4.5 สภาพการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของบุคลากรพบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน รองลงมา คือ การใช้แบบประเมินตนเองในการทำงาน การนำจุดอ่อนจุดแข็งขององค์การมาปรับปรุงแก้ไขในงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ และการประชุม อบรม เพิ่มด้านทักษะในการทำงาน

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ดังแสดงในภาพ 38)



ภาพ 38 รูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2.1 การสร้างและแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ที่บุคลากรสร้างขึ้นเองหรือความรู้ที่ได้จากแหล่งอื่น ๆ

2.2 การถ่ายโอนและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านเว็บไซต์ เป็นการถ่ายโอนความรู้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์

2.3 การจัดเก็บความรู้ในเว็บไซต์ เป็นการนำความรู้ที่ได้มาจากบุคลากรสร้างขึ้นเอง หรือนำมาจากแหล่งภายนอกจัดเก็บไว้ในรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ในรูปแบบของเว็บไซต์ ซึ่งเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นนี้จะสามารถเพิ่มข้อมูลได้ตลอดเวลา

2.4 การนำความรู้จากเว็บไซต์ไปใช้ เป็นการนำความรู้ที่จัดเก็บไว้ในเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์ โดยบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอื่น ๆ ก็สามารถเข้าสู่ระบบเครือข่ายออนไลน์ของรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์นี้ได้ตลอดเวลา เพื่อนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ในบทที่ 3 ขั้นตอนที่ 3 คือ

3.1 ผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับองค์ความรู้ในรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่าทุกองค์ความรู้บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับความรู้อยู่ในระดับมาก ซึ่งได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 การเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับองค์ความรู้ก่อน และหลังการทดลอง พบว่า บุคลากรมีความรู้หลังจากการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทุกองค์ความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยได้รูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) การสร้างและแสวงหาความรู้ (2) การถ่ายโอนและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านเว็บไซต์ (3) การจัดเก็บความรู้ในเว็บไซต์ และ (4) การนำความรู้จากเว็บไซต์ไปใช้ ผลการประเมินตนเอง

เกี่ยวกับความรู้ทั้ง 9 เรื่อง ที่อยู่ในรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ปรากฏว่า บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก็พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้สร้างตามแนวคิด ทฤษฎีของ Marquardt (2002a-b), Nonaka and Takeuchi (1995) โดยนำมาผสมผสานกันเพื่อสร้างรูปแบบให้เหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอีกด้วย ผลการวิจัยรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจึงเป็นไปตามที่กล่าวมาข้างต้น รูปแบบการจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผลการวิจัยสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการความรู้ของเครือบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน), บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน), โรงพยาบาลศิริราช (อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547, หน้า 147-156) นวลละออ แสงสุข (2550) และภูวไนย บุญวรรณ (2552) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความรู้ความเข้าใจการจัดการความรู้ด้านสาธารณสุขมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งจะได้ผลเช่นนี้ได้ก็จะต้องเริ่มต้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สื่อสารทำความเข้าใจกับบุคลากรในองค์กรเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้และให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ว่าการจัดการความรู้นั้นเริ่มขึ้นจากการสร้างและแสวงหาความรู้ ซึ่งจะนำมาใช้กำหนดองค์ความรู้ที่ต้องการ แล้วจึงรวบรวมความรู้ที่ต้องการจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสามารถที่จะถ่ายโอนและแลกเปลี่ยนความรู้ได้ในลักษณะของการสนทนา เสวนากัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันผ่านทางระบบเครือข่ายออนไลน์ ระบบเครือข่ายออนไลน์ยังอำนวยความสะดวกในการรวบรวม การจัดระเบียบ การจัดเก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในอนาคต และให้ผู้ที่สนใจมาแสวงหาค้นคว้าได้ต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ Hansen et al. (1999)

กล่าวว่า แนวโน้มของการจัดการความรู้ในปัจจุบันมีได้ 2 แนวทาง คือ (1) แนวทางที่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บความรู้ไว้ในฐานข้อมูลเพื่อสะดวกในการเข้าถึงและนำมาใช้ (codification strategy) และ (2) แนวทางการจัดการความรู้เน้นที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล (personalization strategy) โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในเรื่องของการติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนและสร้างความรู้ด้วยกัน

2. ระบบเครือข่ายออนไลน์ที่นำมาจัดการความรู้ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ เพราะระบบเครือข่ายออนไลน์จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นสื่อที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลได้ ตลอด 24 ชั่วโมง และเข้าถึงแหล่งความรู้ได้หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทั้งนี้ รูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นระบบเครือข่ายออนไลน์ที่ดำเนินการผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเป็นกลไกเชื่อมโยงบุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลซึ่งทำงานอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลกัน ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งมีฐานความรู้เกี่ยวกับข่าวรายวัน ปฏิทินกิจกรรมของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ข้อมูลล่วงหน้าเป็นปี เช่น มีข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดความคิดริเริ่มของกลุ่มงาน เพื่อให้บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่อยู่ห่างไกลกัน ได้รับรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งมีฐานข้อมูลของการปฏิบัติงานที่ดีให้บุคลากรเข้าไปศึกษาได้ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันกำหนดแบบฟอร์มมาตรฐานของเอกสารประเภทต่าง ๆ ขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องเสียเวลาคิดขึ้นใหม่ ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์นี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Snowden (2002) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ในลักษณะของเครือข่ายนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่ความรู้นั้นถูกถ่ายโอนและแลกเปลี่ยนจากพนักงานสู่พนักงานจะเกิดผลก็ต่อเมื่อพนักงานหรือกลุ่มพนักงานมีความต้องการความรู้ และพนักงานที่มีความรู้จะถ่ายโอนความรู้ให้กับพนักงานที่ต้องการความรู้นำไปใช้งานในรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนความรู้ยังเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้ถ่ายโอนความรู้กับผู้รับความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนความรู้ให้ทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ช่วยกันค้นหา ทำให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของความรู้ร่วมกัน ในความคิดเหล่านั้น

ผ่านบริบทความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยใช้กิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรม การเรียนรู้ของมนุษย์กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในลักษณะของการสนทนา เสวนากัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน อีกทั้ง Seufert et al. (1999) ได้สรุปว่า สาเหตุที่ทำให้การจัดการความรู้ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์เกิดประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับสาระ ที่อยู่ในระบบเครือข่ายออนไลน์ รูปแบบลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในเครือข่าย และความถี่ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเว็บไซต์ที่ใช้มีลักษณะเช่นเดียวกัน

3. ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความพึงพอใจ มาก ต่อรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุข เพราะว่ กิจกรรมสร้างและแสวงหาความรู้ทำให้บุคลากรค้นหาความรู้ที่จำเป็นในการทำงาน ได้สะดวก และสามารถเรียนรู้ได้จากทุก ๆ ส่วนของหน่วยงานได้ง่ายขึ้น เข้าถึงความรู้ได้ อย่างรวดเร็วในเวลาที่ต้องการ สำหรับกิจกรรมการถ่ายโอนและแลกเปลี่ยนรู้นั้นทำให้ บุคลากรมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น ๆ สะดวก ทำให้ ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายมากขึ้น ส่วนกิจกรรมการจัดเก็บความรู้ทำให้ บุคลากรของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความพึงพอใจมาก เนื่องจากทำให้มี การจัดเก็บความรู้ที่เป็นหมวดหมู่ ซึ่งง่ายและสะดวกต่อการค้นหา โดยที่ระบบเครือข่าย ออนไลน์นั้นมีหัวข้อความรู้ที่ตรงกับความต้องการ เพื่อนำไปปฏิบัติงานของบุคลากร และระบบเครือข่ายออนไลน์ยังช่วยในการรวบรวมความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ตาม โรงพยาบาลต่าง ๆ จัดเป็นกลุ่มขององค์ความรู้อย่างเป็นระบบ และกิจกรรมการนำ ความรู้ไปใช้นั้นได้สร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากรของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล เนื่องจากสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้สะดวก อีกทั้งความรู้ในระบบ เครือข่ายออนไลน์มีความทันสมัย สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

นอกจากนี้การจัดการความรู้ทางด้านการแพทย์โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้เพื่อเก็บรวบรวมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการแพทย์ และเผยแพร่รู้นั้นผ่านเว็บไซต์ ระบบนี้ช่วยแพทย์ในการวินิจฉัยโรค เบื้องต้นได้สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งผู้สนใจยังสามารถหาความรู้นี้ได้จากเว็บไซต์และ ยังสามารถแจ้งข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงข้อมูลองค์ความรู้ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

Knowles et al. (อ้างถึงใน Swanson & Holton, 2001) กล่าวว่า ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น ต้องเริ่มต้นจากการที่ผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะเข้าถึงวัตถุประสงค์ วิธีการเรียนเป็นจุดเริ่มต้นการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่ยึดศูนย์กลางของปัญหาในการเรียนรู้ มากกว่าที่จะยึดเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เหมือนกับเด็ก จึงตรงกับความต้องการเรียนรู้ของบุคลากร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เริ่มต้นจากการต้องการสร้างและแสวงหาความรู้เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและปฏิบัติงาน จึงมีการถ่ายโอนและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่มีความรู้โดยผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ซึ่งการจัดการความรู้ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์นี้ เป็นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นช่องทางหรือตัวกลางในการติดต่อสื่อสารสนับสนุนในการสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยงแต่ละองค์ประกอบของเครือข่าย ช่วยในการสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรและหน่วยงานที่ต้องใช้ความรู้เหมือนกันได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บุคลากรของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่สร้างองค์ความรู้ด้านสาธารณสุขขึ้นมาใหม่ มีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ หรือรายการที่เห็นว่ามีความน่าสนใจสามารถนำความรู้และข้อมูลข่าวสารนั้นเพิ่มในเว็บไซต์การจัดการความรู้ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายออนไลน์ได้ ทำให้ข้อมูลในเว็บไซต์มีความทันสมัย และมีความเป็นปัจจุบันทันต่อเหตุการณ์เสมอ
2. สามารถนำรูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์ด้านสาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์มาเป็นต้นแบบสำหรับใช้ในจังหวัดอื่น ๆ ได้
3. จัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไปได้รับความรู้ที่ต้องการจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ด้านสาธารณสุขโดยผ่านการตั้งกระทู้ถาม และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการพัฒนา

ช่องทางเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ณ สถานที่และเวลาที่เป็นปัจจุบัน ผู้ดูแลรับผิดชอบเว็บไซต์นี้ยังมีหน้าที่ปรับปรุงเว็บไซต์ไม่ให้ผู้เข้าชมเกิดความเบื่อหน่าย เช่น การปรับเปลี่ยนรูปแบบ สี สัน ขนาดตัวอักษรอีกด้วย

4. รูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์สามารถใช้ประโยชน์เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ระบบเครือข่ายออนไลน์องค์ความรู้ด้านอื่น ๆ
2. การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการการเรียนรู้ การปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ
5. ควรมีการทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบผลการจัดการความรู้ระหว่างหน่วยงานที่ใช้ระบบเครือข่ายออนไลน์กับหน่วยงานที่ใช้การจัดการความรู้รูปแบบอื่น